

Raketové prostředky a dělostřelectvo v útočné operaci frontu

Kolektiv důstojníků operačního
oddělení MNO-VD

Článek informuje o vybavení frontu novými raketami a dělostřeleckými prostředky a uvádí zásady jejich bojového použití.

Dále rozebírá činnost velitele a štábu dělostřelectva frontu, jakož i raketových a dělostřeleckých prostředků v útočné operaci.

Rozvoj raketové a dělostřelecké techniky, hlavně pak zavedení raketových zbraní jakožto nosičů atomových zbraní do výzbroje armád, umožňuje v současné době vševojskovým velitelům disponovat palebnými prostředky neobyčejné mohutnosti a ovlivňovat tak průběh sražení v krátkých časových lhůtách na velkých prostorách, pružně a velmi účinně. Rakety s atomovou náplní se staly představitelem palebné síly soudobých armád, prodloužily dostřel hlavněho dělostřelectva a převzaly většinu palebných úkolů, které na bojišti dosud plnilo letectvo.

Raketové zbraně se svým neomezeným dostřelem a možností manévru palbou umožňují řešit palebné úkoly nejen v taktickém, ale i v operačním a vyšším rámci. Velitel frontu dnes podporuje boj jednotlivých armád frontu přímo vlastními prostředky a není vázán manévrem pozemního hlavněho dělostřelectva. Dosah současných raket daleko přesahuje hranice prostoru plnění úkolů vojsk a velitel frontu je schopen v jakékoli době v krátkém čase palebně posílit kterýkoli svaz svého prvního sledu. Dříve pro plnění úkolů včasného ničení nebo umlčování cílů v hloubce a na velkých plochách bylo možno použít pouze letectva, jehož nasazení bylo a dosud je ovlivněno mnoha činiteli: povětrnostními podmínkami a protivzdušnou obranou nepřítele, potřebou technicky náročně vybavených letišť s lehké zranitelnými rozjezdovými plochami. Raketové zbraně s atomovými náplněmi nejsou vázány těmito omezeními, jsou daleko efektivnější a pohotovější. Další jejich předností je možnost odpalovat rakety ze základen v hlubokém týlu z nevelkých startovacích plošin, které nevyžadují dlouhé ženíjní přípravy a velkého materiálního zabezpečení. Přesnost současných raket jako nosičů atomových a termonukleárních náplní umožňuje zasáhnout libovolný cíl; protivzdušná obrana je proti těmto prostředkům zatím bezúspěšná. Přitom však nesmíme zapomínat, že zavedení těchto moderních zbraní, technicky velmi složitých a náročných, způsobilo, že bojová technika a její použití je dnes více než kdy jindy závislé na technické úrovni průmyslu a na ekonomickém potenciálu jedné země, popřípadě koalice zemí.

RAKETOVÉ A DĚLOSTŘELECKÉ PROSTŘEDKY FRONTU

Posílení frontu dělostřelectvem a raketami je určeno operační směrnicí generálního štábu (hlavního velitelství). Při posilování musí být přihlíženo k úkolu frontu, důležitosti a šířce operačního směru, k množství a mohutnosti atomových nábojů, které byly veliteli frontu dány k dispozici, k hodnotě obrany nepřítele, jeho uskupení a možnostem, k složení frontu a k množství jednotek, které má generální štáb (HV) k dispozici. Rozhodujícím činitelem bude množství a mohutnost atomových nábojů.

Za předpokladu, že vševojskové divize a armády je třeba posílit pro útočný boj prostředky pro provádění atomových úderů (divize — neřízenými raketami s dostřelem 35 km a větším, armády — neřízenými raketami s dostřelem 35 km, popřípadě i řízenými raketami s dostřelem do 350 km) je nutné, aby front dostal k dispozici následující dělostřelecké prostředky:

- jeden až dva těžké raketové dělostřelecké pluky s dostřelem do 800 km (každý pluk o 6 odpalovacích zařízeních);
- do dvou pluků středních dělostřeleckých raket s dostřelem do 350 km (pluk o 6 odpalovacích zařízeních);
- tři až čtyři lehké raketové dělostřelecké pluky s neřízenými raketami o dostřelu 35 km a větším;
- deset až dvanáct montážních dílen pro přípravu atomových nábojů neřízených raket;

- šest až deset montážních dílen pro přípravu atomových nábojů řízených raket;
- jednu až dvě dělostřelecké technické parkové brigády pro přepravu raketové munice;
- jednu až dvě dělostřelecké divize (HV) o čtyřech dělostřeleckých brigádách (thdb, hdb, rmb);
- do čtyř protitankových dělostřeleckých brigád, v jejichž složení budou útvary protitankových řízených střel.

Množství posilových prostředků, které zde uvádíme, je maximální a zpravidla bude nižší. Je však možno již dnes říci k tendenci posilování, že počet a hlavně druh dělostřeleckých prostředků posilujících front se bude měnit zákonitě s rozvojem moderní raketové techniky. Zatím co dnes dostává front ještě určité množství klasického hlavnového dělostřelectva, bude postupně jeho počet klesat a naopak vzrůstat množství raketových zbraní. Budou to jednak rakety středního a velkého dosahu, které zůstanou v podřízenosti velitele frontu, a další, určené pro posílení armád a divízi. Dále nutno předpokládat postupné nahrazování těžké a nepohyblivé hlavnové dělostřelecké bojové techniky v organickém dělostřelectvu armád a divízi raketovou technikou. Tím se podstatně změní jednak kvantitativní poměr raketových zbraní a hlavnového dělostřelectva, ale též se sníží množství posilových prostředků vůbec.

Z posilových útvarů si ponechá velitel frontu pluky těžkých dělostřeleckých raket pro umlčování a ničení cílů v operační hloubce. Těžké dělostřelecké rakety převezmou tak úkoly bombardovacího letectva. Velení těmto prostředkům uskutečňuje velitel frontu zpravidla přímo, může však je uskupit ve frontovou raketovou skupinu (FRS). Velitelem skupiny pak určuje jednoho z velitelů pluků. Vzhledem k důležitosti těchto prostředků a urychlení velení je prvý případ výhodnější.

Část středních raketových dělostřeleckých pluků může též zůstat v podřízenosti velitele frontu. Jejich úkolem bude zesilování úderů raketových zbraní armád. Jsou proto rozmístěny tak, aby mohly výhodně působit na směr hlavního úderu armád.

Dále zůstane v podřízenosti frontu jedna až dvě protitankové dělostřelecké brigády k vytvoření frontové protitankové zálohy.

Zálohu raketového dělostřelectva si velitel frontu vytváří v hodnotě do jednoho lehkého raketového dělostřeleckého pluku. Může jej použít pro další posílení armády prvního sledu na zvlášť důležitém směru jednotlivými oddíly nebo jej celý přidělí druhosledové armádě při zasazení do sražení, nebo jím nahrazuje ztráty způsobené raketovému dělostřelectvu armád. K tomu předpokládá příslušný počet (2—3) montážních dílen pro neřízené rakety, které tedy také zůstávají v záloze velitele frontu.

Dělostřelecké technické parkové brigády se armádám nepřidělují. Jejich činnost řídí přímo štáb frontu s úkolem zásobovat raketovou municí a atomovými náboji podřízené armády.

Z uvedeného množství posilového hlavnového dělostřelectva ponechá si velitel frontu do jedné dělostřelecké divize (HV). Tato záloha hlavnového dělostřelectva je vytvářena s cílem posílit druhosledové armády při zasazení do sražení po rozhodnutí velitele frontu k zasazení, nebo nahradit možné větší ztráty způsobené dělostřelectvu prvosledových armád atomovými údery nepřítel.

Montážní dílny atomové munice pro přípravu atomových nábojů těžkých dělostřeleckých raket mohou být přiděleny veliteli FRS, je-li tato vytvořena. Jejich počet odpovídá zpravidla celkovému počtu oddílů ve skupině nebo v plucích. Jinak zůstávají v přímé podřízenosti velitele frontu a jejich činnost řídí štáb dělostřelectva frontu.

Větší část oddílů středních raketových dělostřeleckých pluků bývá přidělena prvosledovým armádám v hodnotě jednoho až tří oddílů pro armádu. S nimi odcházejí k armádám podle rozhodnutí velitele frontu také montážní dílny řízených raket, zpravidla podle počtu přidělovaných oddílů. Tyto oddíly s montážními dílnami nevčetněje velitel armády do armádní speciální dělostřelecké skupiny (ASDS), i když je tato vytvořena, ale ponechá si je v přímé podřízenosti. Druhosledové armády mohou při svém zasazení podle situace převzít oddíl středních raket od některé z armád prvního sledu. Při tom je nutno omezit manévry těchto prostředků na nejmenší míru.

Podle počtu a druhu přidělených atomových nábojů pro neřízené rakety a podle počtu oddílů přiděluje velitel frontu jednotlivým armádám také odpovídající počet montážních dílen. Přitom přihlíží k úkolu armády a kapacitě montážních dílen vzhledem k době pohotovosti. Jedna montážní dílna je schopna připravit 3—4 náboje za 24 hodin. Na přípravu zařízení a pracoviště po přemístění je nutno pro ni vyhradit 6 hodin. Stejnou dobu potřebuje montážní dílna k přípravě odjezdu do nového prostoru. Montážní dílny pro ne-

řízené rakety zůstávají též v podřízenosti velitele armády nebo je možno je přidělit i svazkům, které jsou posíleny neřízenými raketami.

Armády prvního sledu mohou obdržet z prostředků frontu jednu protitankovou dělostřeleckou brigádu.

Dělostřeleckými divizemi (HV) lze posílit armády prvního sledu buď celou hodnotou nebo několika dělostřeleckými brigádami z jejich složení podle důležitosti operačního směru, na kterém armáda působí. Velitel armády zpravidla použije těchto prostředků k posílení vševojskových a tankových divizí a k vytvoření dělostřelecké zálohy armády.

Je pochopitelné, že ani hodnota a množství uvedených dělostřeleckých prostředků určených pro posílení armád není neměnné. Bude závislé stejně jako u frontu na stupni vývoje bojové techniky dělostřelectva vůbec, na organizaci a kvalitě dělostřeleckých prostředků armád a divizí, na účinnosti munice (v tom atomové a termonukleární), ale také na ekonomickém potenciálu země nebo koalice států.

Je pravděpodobné, že dokonalejší raketová technika, umožňující větší manévry palbou i pohybem, větší pohotovost, účinnější střelivo, sníží potřebu hlavnového dělostřelectva v operacích. Hlavnové dělostřelectvo zůstane však i nadále potřebným palebným prostředkem hlavně u divizí, neboť je výhodným prostředkem k umlčování a ničení nepřítele bezprostředně před útočícími vojsky a umožňuje ekonomicky působit na cíle, na které není výhodné nebo hospodárné použít atomových úderů, nebo které zůstaly po atomových úderech neumlčeny. Jsou to v první řadě cíle, při jejichž ničení nebo umlčování se uplatní dosavadní přednost hlavnového dělostřelectva před raketovými zbraněmi — přesnější palba.

Podle současné organizace nemají divize a armády organické prostředky pro provedení atomových úderů dělostřelectvem a je proto nutno, aby front posílil armády dostatečným množstvím raketového dělostřelectva tak, aby divize na hlavním a důležitých směrech mohly dostat jeden oddíl neřízených raket s dostředem okolo 35 i více kilometrů a armády asi jeden lehký raketový dělostřelecký pluk a jeden až tři oddíly středních dělostřeleckých raket.

BOJOVÉ POUŽITÍ DĚLOSTŘELECTVA A RAKET

Hlavním úkolem velitele a štábu dělostřelectva frontu při organizaci bojového použití dělostřelectva je plánování a řízení průzkumu a vedení boje s prostředky atomového napadení nepřítele. Dále v úzké součinnosti se vševojskovým štábem plánuje a řídí nejefektivnější použití atomových zbraní dělostřelectvem, organizuje a řídí použití hlavně raketového, ale i hlavnového dělostřelectva a raket, zabezpečuje nepřetržitě velení svazkům a útvarům dělostřelectva a raket frontu a vytváří příhodné podmínky pro zabezpečení materiálem dělostřeleckého vyzbrojování a raketové techniky.

Základním úkolem velitele a štábu dělostřelectva frontu je řízení raketového dělostřelectva a montážních dílen, které zůstaly v přímé podřízenosti velitele frontu, zálohy hlavnového dělostřelectva frontu a protitankové zálohy frontu.

Aby mohly raketové prostředky s úspěchem plnit své úkoly, musí dělostřelecký průzkum v součinnosti s ostatními druhy pozemních vojsk a letectvem zjišťovat nepřátelské prostředky atomového napadení, přítomnost, rozmístění a pohyby taktických i operačních záloh nepřítele a provádět nepřetržitě rozbor zpráv o cílech, které mohou být zničeny raketami středních a těžkých raketových pluků. Výsledkem tohoto rozboru zpráv je upřesnění souřadnic cílů. Neoddělitelnou součástí dělostřeleckého průzkumu frontu je provádění doplňkového průzkumu, které v sobě zahrnuje hlavně ověřování výsledků rozboru zpráv, prověřování již získaných zpráv a kontrolu výsledků provedených úderů.

Raketové prostředky frontu používají pro umlčování a ničení cílů zpravidla atomových nábojů o větším tritolovém ekvivalentu (100, 300 a větší), nevylučující ve výjimečných případech i náboje termonukleární. Použití uvedených nábojů odpovídá charakteru cílů o velkých rozměrech a technickým možnostem frontových raket, u nichž rozptyl a chyba přípravy vzhledem ke značné dálce střelby dosahuje větších hodnot.

Raket s tříštivotrhavou hlavicí bývá použito u těchto prostředků ve zvláštních případech. Může to být například metodická nepravidelná rušivá palba na důležité cíle v hloubce (komunikační uzly, přepraviště, vykládací a nakládací prostory, zásobovací centra, letiště apod.). Cílem takové palebné činnosti je dezorganizovat plánovanou činnost nepřítele ve velkých hloubkách, působit na morálku nepřítele a také způsobit ztráty živé síly a bojové techniky. Zahájení se provádí zpravidla salvou maximálního počtu odpalovacích zařízení a pokračuje nepravidelně po 60 až 120 minutách jednotlivými ranami nebo salvami oddílů (2 rány) po dobu, která je nezbytná k narušení pravděpodobného zámyslu

činnosti nepřítele v tomto prostoru. Palbu a její výsledky je nutno kontrolovat doplňkovým průzkumem.

Oddily frontových raketových zbraní zaujímají svoji bojovou sestavu v takové vzdálenosti od předního okraje, aby byly schopny svými prostředky provádět úderý na cíle, které přicházejí v úvahu pro úderý řízených raket; přitom je třeba vzít v úvahu minimální dostřel raket. Např.: velitel frontu rozhodl provést úderý na cíle od hloubky 60 km a minimální dostřel těžké řízené rakety je 200 km, znamená to, že palebné postavení je nutno volit v hloubce vlastní bojové sestavy 140 km a větší (do 200 km).

Jednotlivé prvky bojové sestavy raketových útvarů (jednotek) se rozmísťují tak, aby bylo vyloučeno jejich vyrazení jedním atomovým úderem pumy střední ráže.

Bojové sestava útvaru (jednotky) se skládá z velitelského stanoviště, z vyčkávacích a palebných postavení (oddílů) a z postavení montážních dílen.

Velitelská stanoviště útvarů (jednotek) umísťujeme ve výhodném prostoru tak, aby bylo zabezpečeno nepřetržitě spojení se štábem velitele dělostřelectva frontu a současně zabezpečeno spolehlivé a rychlé velení oddílům ve vyčkávacích a palebných postaveních.

Základním prvkem bojové sestavy oddílů neřízených raket jsou vyčkávací postavení, ve kterých se provádí příprava a kontrola střel. Střední a těžké rakety se plní pohonnými hmotami a kontrolují v prostoru odpalovacího stanoviště. Spojení atomové hlavičky s nosnou raketou se u neřízených raket uskutečňuje již v montážních dílnách, u řízených raket v blízkosti odpalovacího stanoviště. Útvar zaujímá svou bojovou sestavu po oddílech. Kromě hlavního připravuje každý oddíl ještě jedno nebo dvě záložní, ev. klamná postavení. V blízkosti vyčkávacího postavení, u neřízených raket ve vzdálenosti 3–10 km od palebných postavení, jsou rozmístěny orgány velení a spojení a pomocné jednotky oddílu. Střední a těžké rakety mají pomocné jednotky, orgány velení a spojení asi 10–15 km za prostorem odpalovacích stanovišť. Tato odpalovací stanoviště tvoří základ palebného postavení a jsou zpravidla v blízkosti výhodné komunikace s upravenou cestou příjezdu.

Střely těžkého raketového dělostřelectva se dopravují do palebného postavení na přívěsu za tahačem. Zde se umísťují na startovací stůl do svislé polohy a plní pohonnými hmotami. Střední rakety se přesunují do palebného postavení na samohybném podvozku, který slouží současně jako odpalovací zařízení. Po naplnění se střela na něm zvedne do svislé polohy, provede se nastavení řídicích mechanismů střely (prvků střelby) a poslední technická kontrola (předstartová kontrola). Po obdržení rozkazu k odpálení následuje zapojení a příprava elektrických obvodů v raketě, která trvá 15–20 minut. Po prověření bezvadného chodu celé aparatury rakety je možno provést odpálení.

Montážní dílny atomové munice, které pracují zpravidla pro určený jeden eventuálně i více oddílů, se umísťují 15–30 km za vyčkávacím postavením oddílů nebo ve stejné vzdálenosti od prostoru rozmístění orgánů velení a spojení u oddílů středních a těžkých raket. V montážní dílně se připravuje pouze atomová hlavička střely, která se po kompletaci převáží prostředky oddílu do vyčkávacího postavení nebo do prostoru, kde se spojuje s nosnou raketou.

V rámci frontu se vytváří zpravidla několik protitankových záloh. Bude výhodné, vytvoří-li se jedna protitanková záloha z protitankových řízených střel. Tím bude umožněno použít tuto zálohu na kterémkoli, i odlehlejší směru a využít možnosti snadné a rychlé přepravy těchto prostředků pomocí vrtulníků. Protitankovou zálohu vytvořenou z útvarů protitankových řízených střel je možno popřípadě doplnit jednotkami bezzákluzových kanónů, aniž by byla možnost manévru a přepravy pomocí vrtulníků narušena.

Ve výchozím prostoru pro útok je vhodné umísťovat protitankovou zálohu frontu za provsedovými armádami, s možností včasného zásahu — v případě úderu nepřítele před jeho přední okraj. Po průlomu prvního pásma obrany přemísťuje se protitanková záloha frontu tak, aby byla připravena přehradit směry možného úderu nepřátelských tankových nebo obrněných svazků, zabezpečit styky mezi armádami a křídly frontu.

ČINNOST VELITELE, ŠTÁBU DĚLOSTŘELECTVA FRONTU A FRONTOVÝCH DĚLOSTŘELECKÝCH A RAKETOVÝCH PROSTŘEDKŮ V PŘÍPRAVNÉM OBDOBÍ OPERACE

1. Zpracování a přednesení návrhu velitele dělostřelectva frontu

Po obdržení operační směrnice od hlavního velitelství seznámí s ní velitel frontu velitele druhů vojsk a svůj štáb a provede operační orientaci. Na základě těchto informací zpracovává velitel dělostřelectva frontu návrh na použití dělostřelectva a raket ve frontové operaci. Na jeho přípravě se podílí celý štáb velitele dělostřelectva frontu. Návrh

velitele dělostřelectva je zpracováván komplexně, avšak velitel dělostřelectva může přednést jen odpovědi na některé otázky velitele frontu.

Stěžejním bodem návrhu velitele dělostřelectva frontu jsou možnosti dělostřeleckých a raketových prostředků atomového napadení, návrh na nejúčelnější využití atomových nábojů po jednotlivých údobích operace — s udáním pravděpodobných cílů a výsledků úderů na ně (předpokládané ztráty, jejich vliv na poměr sil apod.). Otázka možností atomových zbraní musí být vždy řešena v souladu s možnostmi montážních dílen. Štáb velitele dělostřelectva frontu, který musí mít přehled o všech přidělených atomových úderech, zpracuje veliteli přesný rozpočet přísunu, montáže a přidělení nábojů palebným jednotkám. Základem je graf činnosti montážních dílen. Teprve po jeho vyhotovení může velitel dělostřelectva navrhnout, kolik a jaké atomové náboje možno použít v jednotlivých obdobích operace. Atomový náboj sice frontu přisunutý, ale který neprošel montážní dílnou a nebyl přidělen oddílu do palebného postavení, není zatím bojujícím nic platný (jen jeho montáž trvá 6—8 hodin).

Dále navrhne velitel dělostřelectva frontu organizaci boje s prostředky atomového napadení nepřítele.

Nejvýhodnější rozdělení, eventuálně uskupení dělostřeleckých raketových jednotek a útvarů je dalším bodem návrhu velitele dělostřelectva. V něm uvádí např. raketové jednotky, které zůstávají v přímé podřízenosti frontu, počet jejich odpalovacích zařízení, stav jednotek, navrhuje prostory vyčkávacích a palebných postavení, rozmístění montážních dílen a posílení armád raketovými zbraněmi.

V dalším navrhne a zdůvodní sílu, složení a velitele jedné nebo více protitankových záloh, jejich prostor rozmístění, manévry, úkoly a posílení jednotlivých armád dělostřeleckými protitankovými prostředky frontu.

Složení a rozmístění zálohy hlavního dělostřelectva frontu, předpokládaný její manévr a úkoly v průběhu operace.

Dále pak přednese svůj návrh na ev. posílení armád dělostřeleckými divizemi (HV).

K návrhu velitele dělostřelectva patří také použití chemické munice dělostřelectvem. V něm může uvést, při jakých úkolech použít hromadně chemických zbraní, jaký typ otravných látek v jednotlivých údobích operace, spotřebu chemické munice, popřípadě navrhne způsob součinnosti s chemickým vojskem.

V dalším navrhne velitel dělostřelectva, jakým způsobem bude zabezpečena operace atomovou, raketovou a chemickou municí. K tomu využije podkladů získaných od HV, ze kterých se doví jednak celkové množství přisunované munice určené pro operaci, její typ a náplň a kromě toho též místo, dobu, číslo a velikost transportů, které přivážejí denně tuto municí k dispozici veliteli frontu. Přisun se provádí buď letecky nebo po železnici. Speciální pohonné hmoty pro řízené střely jsou přiváženy ve zvlášť upravených cisternách po železnici. Také řízené střely bez pohonných hmot („suché“) jsou transportovány na železničních vagoněch. Přitom se počítá, že na jeden vagon je možno umístit 3 střely s dostřelem 350 km (operačně taktického významu) nebo jednu střelu s dostřelem 800 km (operačního významu). Z frontových vkladacích stanic se raketová munice a pohonné hmoty převážejí prostředky dělostřelecké technické parkové brigády do blízkosti prostoru vyčkávacích postavení raketových jednotek.

Součástí dokladu velitele dělostřelectva frontu z hlediska materiálního zabezpečení je dále organizace a způsob zabezpečení dostatečného množství zásob tříštivotrhavé a speciální munice hlavního dělostřelectva a materiálu dělostřeleckého vybrojování.

2. Vydaní operační směrnice a bojového nařízení velitele dělostřelectva

Velitel dělostřelectva frontu po vyhlášení řešení velitele frontu vydá úkoly velitelům dělostřelectva armád formou operační směrnice. Úkoly dělostřelectva, které byly již uvedeny v operační směrnici velitele frontu velitelům armád, jsou zde detailně rozpracovány a upřesněny. Mohou obsahovat:

- činnost nepřítele, zprávy o něm s důrazem na prostředky atomového napadení a dělostřelectvo;
- úkoly dělostřeleckého průzkumu;
- které úkoly plní frontové prostředky ve prospěch armád;
- úkoly raketového dělostřelectva;
- posílení armád dělostřelectvem a raketami HV, ve kterém prostoru, a doba, kdy jsou k dispozici; jejich materiální a personální situace a určení, na jakou dobu (do splnění určitých úkolů) zůstávají v podřízenosti armád;

- způsob a formu provedení dělostřelecké přípravy útoku (klamné úseky dělostřelecké přípravy apod.);
- organizace součinnosti mezi dělostřelectvem jednotlivých armád;
- použití chemického střeliva;
- spotřeba střeliva, popřípadě normy zabezpečení dělostřelectva jednotlivých armád; raketová munice je řešena v kusech, jednotlivých typech a dnech, kdy přichází k armádě, stejně tak i atomové náboje přidělené armádám;
- důležité pokyny pro úspěšnou činnost dělostřelectva armád;
- lhůty pohotovosti dělostřelectva.

K těmto směrnicím mohou být přiloženy výpisy z odborných dělostřeleckých plánů (výpis z plánu průzkumu, topografické přípravy apod.).

Pro frontové raketové prostředky PTZ frontu, zálohu hlavního dělostřelectva frontu a parkovou dělostřeleckou technickou brigádu vydává velitel dělostřelectva frontu bojová nařízení, kde jim stanoví jednotlivé úkoly.

3. Plánování štábem

Štáb dělostřelectva frontu plánuje bojové použití dělostřelectva a raket frontu na základě vševojskového plánu operace rámcově po úkolech. Úkoly do splnění bližšího úkolu jsou rozpracovány podrobněji. Plán se zhotovuje zpravidla na mapách 1 : 200 000. Je podkladem pro vydání operačních směrnic a bojových nařízení velitele dělostřelectva frontu podřízeným dělostřeleckým velitelům, jednak pro přípravu útoku, jednak k upřesňování úkolů během boje. Je součástí vševojskového plánu útočné operace.

Zpravidla obsahuje:

- zásadní body řešení velitele frontu (operační učení vojsk, směry hlavních i pomocných úderů, úkoly a rozhraní armád, cíle a způsob provedení atomových úderů, místa velení apod.);
- zprávy o nepříteli, jeho činnosti, charakter a systém jeho obrany s důrazem na prostředky atomového napadení, rakety a dělostřelectvo;
- prostory rozmístění frontových dělostřeleckých a raketových prostředků, jejich složení a předpokládaný manévr, jejich minimální a maximální dostřel;
- upřesnění nejvýhodnějšího způsobu použití atomových nábojů s uvedením cíle, druhu nosiče, doby provedení, výšky výbuchu, stupně zamoření, předpokládaných ztrát, popřípadě bezpečnostní vzdálenosti;
- způsob použití raketového dělostřelectva s tříštivotrhavou náplní; stupeň umlčení nebo zničení cílů těmito prostředky, zasažená plocha a počet plánovaných nábojů;
- počty odpalovacích zařízení raketových zbraní, která jsou u frontu, armád a divizí, s předpokládanými počty atomových náloží těchto prostředků po jednotlivých údobích a důležitých epizodách operace;
- operační hustoty hlavního dělostřelectva na jednotlivých směrech v dělostřelecké přípravě, při odrážení protiúderů, při zasazování druhosledových armád apod.; kromě hustoty všeho hlavního dělostřelectva, které je třeba na stupni frontu provádět i kvalitativně (podle malé, velké a střední ráže), zpracovává štáb dělostřelectva frontu poměr nepřátelských tanků k našim protitankovým prostředkům;
- organizaci zmaření nepřátelské protipřípravy s uvedením: prostoru a možných cílů, dělostřeleckých prostředků frontu, které se zmaření zúčastní, jejich úkoly a eventuálně předpokládaný manévr, signály k zahájení a spotřebu střeliva;
- organizaci dělostřelecké přípravy v rozsahu podle zámyslu velitele frontu (hloubka, úkoly frontových prostředků, forma a trvání — ve zvláštních případech, spotřebu střeliva, použití chemické munice);
- organizaci způsobu dělostřelecké podpory útoku s důrazem na určité směry;
- způsob činnosti dělostřelectva při zasazení druhosledových armád, odrážení protiúderů, přechodů vodních toků a organizace součinnosti s operačními výsadbami;
- použití chemického střeliva v jednotlivých údobích operace;
- protiletadlovou obranu dělostřeleckých jednotek s důrazem na raketové prostředky;
- Vs velitele dělostřelectva frontu.

Legenda k plánu může dále obsahovat organizaci boje s raketovými prostředky a ostatními nosiči jaderných nábojů nepříteli, důležité signály, spotřebu střeliva po dnech operace a jednotlivých armádách.

Plán bojového použití dělostřelectva a raket zpracovává pouze velitel dělostřelectva frontu se svým náčelníkem štábu a zástupcem pro dělostřelecké vyzbrojování. Jen v nut-

ném případě je možno přibrat ke zpracování náčelníka operačního oddělení. Plán podepisuje velitel a náčelník štábu dělostřelectva frontu a schvaluje velitel frontu.

Operační oddělení štábu velitele dělostřelectva vyhotovuje plán bojové činnosti dělostřelectva a raket frontu v operaci. Je určen k řízení vojsk. Zpracovává se zpravidla po jednotlivých úkolech operace. Tento plán je podrobnější.

Kromě plánu bojové činnosti se zpracovává na štábu dělostřelectva frontu „Plán zabezpečení municí“ a „Plán zabezpečení výzbrojí“.

Další neméně důležitou povinností štábu dělostřelectva frontu je účast na zpracování vševojskového plánu použití zbraní hromadného ničení, plánu operačního maskování, plánu protiradiotechnických opatření, plánu přeskupení sil a zaujetí výchozího prostoru k útoku.

4. Zmaření dělostřelecké protipřípravy nepřítele

Nepřítel bude i v obraně usilovat o to, aby dosáhl použitím atomových zbraní co nejpríznivějšího poměru sil a provedl protipřípravu. Jeho současná organizace nasycená prostředky pro provádění atomových úderů (atomové kanóny, neřízené i řízené rakety) a značné účinky atomových zbraní, nutí nás provádět opatření, která jsou s to zabránit nepříтели použít tyto zbraně proti našim vojskům, která se připravují k provedení útoku.

K těmto opatřením patří provedení úderu ke zmaření nepřátelské protipřípravy.

Hlavním úkolem úderu ke zmaření protipřípravy musí být tedy zabránit nepříтели použití jeho atomových zbraní. Jedině tak dosáhne tento úder svého cíle. Předpokladem úspěšného provedení úderu ke zmaření protipřípravy je získání dostatečně přesných zpráv, a zjištění příznaků příprav nepřítele k provedení protipřípravy.

Tyto příznaky se zjišťují nejenom dělostřeleckým průzkumem, ale všemi druhy vševojskového průzkumu. Maximální důležitost nutno klást na vzdušný průzkum a činnost průzkumných skupin, vysílaných nebo vysazovaných do hloubky nepřátelské obrany.

Jedním z příznaků může být příchod nepřátelských obrněných (tankových) svazků z hloubky k přednímu okraji, neboť nepřítel může spojit provedení protipřípravy s úderem před přední okraj obrany. Jiným nesporným příznakem je přeskupování hlavního dělostřelectva buď podél fronty, nebo příchod dělostřeleckých jednotek z hloubky.

Omezí-li se nepřítel pouze na provedení palebného úderu za protipřípravy a to mnohdy s minimálním přibráním hlavního dělostřelectva, bude zjištění příznaků provedení protipřípravy nanejvýš nesnadné, neboť současná raketová technika dovoluje provést hromadný úder atomovými náboji na určitém směru jen manévrem palbou z palebných postavení, umístěných ve velkých hloubkách.

Základní směrnici pro organizování úderu ke zmaření protipřípravy nutno zpracovat ve štábu frontu. V ní může být stanoveno: možné směry, na kterých je třeba připravit provedení úderu, množství a mohutnost atomových nábojů vyčleněných z prostředků frontu, úkoly raketových jednotek frontu a letectva frontu na jednotlivých směrech, čára nebo prostory, odkud plní úkoly frontové prostředky, spotřeba chemické a tříštivtrhavé munice pro hlavní dělostřelectvo a signály.

Pohotovost, dobu provedení atomových úderů a délku trvání úderu určuje velitel frontu pouze v tom případě, je-li nutno koordinovat činnost několika armád.

V soulase s touto směrnici připraví štáb dělostřelectva armády plán činnosti dělostřelectva a raket ke zmaření nepřátelské protipřípravy, který je doplňkem plánu bojové činnosti dělostřelectva a raket armády v útočné operaci.

5. Dělostřelecká příprava a podpora útoku

V současně útočné operaci je nejdůležitějším úkolem rychlé přenesení bojového úsilí do operační hloubky s cílem rozbit přicházející zálohy, zmocnit se a ovládnout důležité operační objekty, zničit prostředky hromadného ničení nepřítele (odpalovací základny, letiště, naváděcí zařízení, montážní dílny, sklady), dezorganizovat velení, rozrušit komunikační síť, zabránit nepříтели organizovat obranu na výhodných čarách, provádět protiúder nebo přejít do protiútku. Jedině tak může být zabezpečeno dosažení cíle operace v krátké době.

Aby bylo možno splnit tyto úkoly, musí útočná operace začínat mohutnými úderými raketových zbraní, letectva, raketometného i hlavního dělostřelectva při použití atomových nábojů, současně na celou taktickou i operační hloubku obrany nepřítele.

K provedení takového úderu je nutno soustředit na rozhodujících směrech většinu atomových prostředků a použít je na těchto směrech hromadně. Hromadné použití ato-

mových zbraní v dělostřelecké přípravě umožňuje zničit velké množství cílů a objektů v poměrně krátké době. Rozsah úderu závisí na množství a mohutnosti atomových nábojů, které jsou přiděleny vojskům frontu, na množství nosičů, na kapacitě montážních dílen a na množství a druhu zjištěných objektů nepřítele. Výsledkem takového úderu musí být zničení a rozdrčení protistojících uskupení nepřítele. Tím je dosaženo základní změny v poměru sil na určitém směru na určitou dobu, ve prospěch útočících vojsk frontu.

Délka dělostřelecké přípravy musí být tedy taková, aby v jejím průběhu byly vyloučeny změny v poloze a činnosti objektů, jež mají být zničeny. Časové rozmezí mezi zahájením a ukončením úderu musí být co nejmenší.

Uvážíme-li možnosti současného prostředků velení a přemístění vojsk, nemůže dělostřelecká příprava být delší než 25 až 40 minut. Nepředpokládá se, že by většina prostředků atomového napadení nepřítele se mohla během této doby připravit k odvetné činnosti a cíle atomových úderů (prapor, bojové skupení atd.) mohly změnit svoji polohu.

Nejzpůsobilejším prostředkem k provedení úderu do celé operační hloubky za dělostřelecké přípravy jsou raketové zbraně. Jsou to řízené balistické rakety, jejichž rychlost a vysoká dráha letu znemožňuje nepříteli aktivně proti nim působit. Mohou se s úspěchem použít jak ve dne, tak i v noci a v jakýchkoli povětrnostních podmínkách. Jejich efektivní využití předpokládá, že budou nosiči atomových nebo termonukleárních nábojů. Jsou tedy výhodným prostředkem pro ničení cílů velkých rozměrů a v operační hloubce. Na cíle v taktické hloubce, k nimž patří ukrytá živá síla, atomové dělostřelectvo v palebných postaveních, zálohy sboru a divizí v prostoru soustředění, je výhodné použít nefizických raket s atomovou náloží. Hlavní dělostřelectvo s tříštivotrhavou municí je omezeno svým dostředím na ničení cílů menších rozměrů v taktické hloubce obrany. V současné době lze použít hlavní dělostřelectva k ničení nepřítele pouze do hloubky třetího postavení. Z charakteristik uvedených prostředků můžeme udělat závěr, že k ničení cílů v taktické a operační hloubce nepřítele je třeba společného úsilí všech těchto prostředků s promyšleným rozdělením cílů a úkolů mezi hlavní dělostřelectvo a rakety.

Aby bylo dosaženo cíle dělostřelecké přípravy je třeba při její organizaci předvídat řešení těchto hlavních úkolů:

a) Ničení raketových a bezpilotních prostředků a letectva k zabezpečení vlastních vojsk frontu před údery ze vzduchu. Úspěšné řešení tohoto úkolu umožňuje v rámci frontu použití raket operačního významu, popřípadě prostředků HV.

b) Dezorganizovat systém taktické obrany nepřítele na úseku průlomu frontu tak, aby útočící vojska frontu mohla v krátké době tuto obranu prolomit a převést hlavní úsilí do operační hloubky.

Pro splnění tohoto úkolu je nutno zničit vojska nepřítele bránící první a druhé pásmo, dezorganizovat jeho velení a rozbit jeho nejdůležitější obranná zařízení; to znamená, provést palebné údery na opěrné body a uzly prvního pásma obrany, na dělostřelecké baterie v palebných postaveních, dále na zálohy, VS, na odpalovací základny nefizických i řízených raket a na důležité objekty v taktické hloubce.

c) Způsobit ztráty operačním zálohám nepřítele, izolovat je a omezit jejich možnost manévru.

To předpokládá současně s provedením úderu na operační zálohy nepřítele v prostoru jejich soustředění, provést rozrušení jejich přepravišť, křižovatek a jiných důležitých objektů na komunikacích nepřítele. Není vyloučeno, že se k tomuto účelu může použít při výhodných povětrnostních podmínkách pozemních atomových úderů.

d) Narušit velení vojskům a práci týlu nepřítele.

Tyto úkoly se plní provedením úderů na zjištěná VS, spojovací uzly, základny, montážní dílny a sklady atomové munice, sklady munice a PHM a na ostatní objekty operačního týlu.

*

Velitel dělostřelectva frontu řeší při organizaci dělostřelecké přípravy pouze některé hlavní otázky. Rozsah těchto otázek může být ovlivněn konkrétní situací a úkolem frontu.

Zpravidla určí: orientačně množství atomových úderů, dobu jejich provedení, v některých případech délku dělostřelecké přípravy (je-li nutno sladit činnost několika armád), formu a způsob provedení přípravy, způsob použití chemického střeliva, spotřebu tříštivotrhavého střeliva a signály.

V případech, kdy je nutno koordinovat činnost některých druhů vojsk (letectva, chemického vojska) nebo několika armád, jsou otázky spojené s provedením dělostřelecké přípravy řešeny velitelem dělostřelectva frontu podrobněji.

Úkolem dělostřelecké podpory útoku je umlčovat a ničit oživlé a nově zjištěné cíle, palebné prostředky, zabránovat protiztečím a protiúderům, manévru nepřítele, zaujímání obrany na nových postaveních a pásmech v hloubce obrany, ničit ohniska odporu v hloubce obrany, velitelská stanoviště, radiotechnické prostředky, podporovat zasazování a boj druhých sledů. Ničení prostředků atomového napadení zůstává nadále prvokádým úkolem dělostřelectva. Splněním těchto úkolů dělostřelectvem bude zabezpečeno udržení žádoucího tempa operace.

Dělostřelecká podpora útoku může být zahájena buď postupným soustředěním palby, hromadnými soustředěnými palby na důležité uzly obrany a ve zvláštních případech i palebným valem, popřípadě kombinací těchto forem palby.

Frontové raketové prostředky se přímé podpory vojsk nezúčastní, plní však řadu úkolů v operační hloubce obrany nepřítele. Jako jejich hlavní úkol je třeba vidět boj o získání převahy v prostředcích atomového napadení nad nepřítelem (získání převahy v palbě vůbec), při čemž umlčují a ničí odpalovací zařízení raket operačně taktického významu jak v prostorech palebných a vyčkávacích postavení, tak i v prostorech soustředění v hlubokém týlu, montážní dílny, sklady atomové munice a speciálních pohonů hmot pro rakety, navigační zařízení apod.

Provádějí úderý hlavně atomovými náboji na vojska v prostorech soustředění s důrazem na tankové a obrněné svazky, na důležitých přepravištích, vykládacích a nakládacích prostorech, s cílem zabránit přesunu nepřátelských vojsk do prostorů sražení. Dalšími cíli mohou být velitelská stanoviště svazů, velké spojovací uzly a jiné objekty operačního a operačně taktického významu.

Nepřítel ve své obranné činnosti bude se pokoušet o zastavení a rozbití našeho úderného uskupení provedením rozhodných protiúderů, hlavně tankovými a obrněnými svazky.

Odražení takových prostředků je podmínkou úspěšného rozvíjení operace. Raketové zbraně mají při odražení protiúderu mimořádný význam, neboť jsou díky svým technickým a taktickým charakteristikám schopny napadat vojska nepřítele již při jeho přípravách k provedení protiúderu. Podmínkou jejich úspěšné činnosti v této fázi operace je získání včasných a hodnověrných zpráv o činnosti nepřítele.

Dělostřelecký průzkum v součinnosti s vševojskovým průzkumem musí včas umožnit odhalení zámyslu nepřítele a upřesnit sílu a prostory rozmístění záloh a palebných prostředků, které mohou podporovat protiúder. Hlavní úsilí je nutno opět zaměřit na získání údajů o atomových zbraních.

Frontové raketové prostředky se v tomto údobí zúčastní ničení nepřítele úderý na prostory soustředění. Při přechodu vojsk nepřítele do výchozího prostoru pro protiúder musí být vojska nepřítele napadána úderý armádních prostředků, neboť velitel armády bude moci v této době pružněji a přesněji tyto úderý plánovat a provádět.

Dalším opatřením k odražení protiúderu nepřítele je včasný manévř protitankovou zálohou frontu na ohrožený směr. Kromě toho velitel frontu může zesílit armády, ohrožené protiúderem, posílením určitou částí hlavního dělostřelectva ze své zálohy nebo od armád na vedlejších směrech.

Zasazením tankové armády do sražení usiluje velitel frontu o rychlé prolomení operační hloubky. K úspěšnému zasazení tankové armády provádí dělostřelectvo a raketové zbraně zpravidla krátký a mohutný přepad za použití atomových nábojů a chemických zbraní. Přepad plánuje velitel dělostřelectva frontu se svým štábem. Zúčastní se ho frontové prostředky a dělostřelectvo a rakety armád, v jejichž pásmu je tanková armáda zasazena, maximální hodnotou. Dělostřelectvo tankové armády je použito jen při nedostatku prostředků dělostřelectva k provedení přepadu. Je však výhodné použít její raketové prostředky. Protitanková záloha frontu zabezpečuje prostor zasazení tankové armády na výhodných čarách, na směrech možného ohrožení tanky nepřítele.

Činnost dělostřelectva a raket frontu při zasazování druhořadové armády řídí se obdobnými zásadami jako při zasazování tankové armády.

Manévř dělostřeleckých a raketových prostředků frontu je řízen štábem dělostřelectva frontu podle zámyslu velitele frontu a vývinu situace.

Frontové raketové prostředky s dostřelem do 800 km vzhledem k jejich takticko-technickým vlastnostem se přemisťují jednou za tři až čtyři dny podle tempa operace; přitom však provádějí změny palebných a vyčkávacích postavení do vzdálenosti 10 i více km, s cílem utajit prostor rozmístění odpalovacích stanovišť. Při těchto přemístěních nesmí být ohrožena připravenost k provádění úderů. Přesun útvarů těžkého raketového dělostřelectva do nových palebných postavení provádí se po oddílech, přičemž se s každým oddílem přemísť také montážní dílna. Nová palebná postavení se volí na vzdálenost 200—400 km.

Oddíly středních raket provádějí změnu palebných postavení zpravidla jednou za jeden až dva dny.

Frontové protitankové zálohy se přemísťují za prvosledovými armádami na hlavních směrech od jednoho prostoru soustředění k dalšímu. Jsou v pohotovosti zúčastnit se odražení tankových uskupení nepřítele jak za protiúderu, tak při pokusech o probití se z obklíčení, při zasazení druhosledových armád, při zabezpečování dosažení bližšího nebo dalšího úkolu, popřípadě při zabezpečování předmostí operačního významu.

Dělostřelecká záloha frontu se přesunuje po vyhrazených osách za hlavním uskupením frontu. Jednotky a svazky dělostřelecké zálohy postupují na směrech svého předpokládaného zasazení.

ZÁVĚR

Front je v současné době vybaven novými mohutnými palebnými prostředky s mimořádně velkým dostřelem a dostačující přesností zásahu. Tyto prostředky umožňují veliteli frontu vybojovávat převahu v palebné síle, která je dnes rozhodujícím prvkem strategického významu, a provádět přímou podporu vojsk. Velitel a štáb dělostřelectva frontu musí zabezpečovat úspěšné plnění úkolů nejen hlavnového dělostřelectva, ale především těchto raketových zbraní, řídit jejich činnost podle zámyslu velitele frontu a vytvářet příznivé podmínky pro jejich nejefektivnější využití.